

FEDERATION CYNOLOGIQUE INTERNATIONALE (AISBL)

Place Albert 1er, 13 – B – 6530 Thuin, tel : +32.71.59.12.38, fax : +32.71.59.22.29, e-mail: info@fci.be

AGILITY BÍRÁLATI IRÁNYELVEK

TARTALOMJEGYZÉK

1.	Bevezetés.....	3
2	Általános irányelvek a bírók részére	4
3.	Bírálati etika.....	4
4.	Megjelenés és magatartás.....	4
5.	Személyes felszerelés	5
6.	A versenyre való felkészülés	5
7.	Segédbírók és segítők eligazítása	5
7.1	Írnok	5
7.2	Versenytitkár	6
7.3	Startfelelős	6
7.4	Időmérő	6
7.5	Pályasegéd/segítők	6
8.	A versenyzők eligazítása	6
9.	Pályatervezés	7
10.	Pályaépítés.....	13
11.	Standard és maximum futamidő	14
12.	Bírálat.....	14
13.	Az egyes akadályok bírálata.....	15
13.1	Ugróakadály	15
13.2	Kontaktzónás akadályok.....	15
13.3	Távolugró	16
13.4	Szlalom	16
14.	Bírálati helyzetek	17
14.1	Megtagadásuk és a pontozásra gyakorolt hatásuk	17
14.2	Kontaktzónák, megtagadások és hibák	23
14.3	Hintáról elszálló kutya bírálata	25
14.4	Segédbíró a palló fel-oldalán	26
15	Egyéb.....	27
15.1	Kizárások	27
15.2	Megtagadások.....	27
15.3	Indulás.....	27
15.4	Újrafutás.....	27

1. Bevezetés

A „Bírálati irányelvek” célja, hogy az FCI tagországokban működő bírókat hozzásegítse a szabályok egységes szemléletéhez/értelmezéséhez.

Az Irányelveknek nem célja az érvényes szabályok megváltoztatása és az azoknak való ellentmondás, hanem a szabályok megfogalmazásából és/vagy a mellékelt rajzokból adódó értelmezési mozgásteret kívánják tisztázni. Az Irányelvek alkalmazása kötelező az FCI eseményein, mint a Világbajnokság, a European Open, a Junior Agility European Open és a CACIAG versenyei.

A jelen Irányelvek angol nyelvű szövegének legfrissebb változata szolgál mindig irányadóként. Az értelmezések különbözőségét a különböző nyelvekre való fordítás eredményezheti.

Az Irányelveket úgy állítottuk össze, hogy mindig legyen lehetőség új javaslatokat hozzáfűzni. Az irányelveket 2,5 éves időközönként felülvizsgáljuk: egyszer az FCI Agility Szabályok 5 évenkénti felülvizsgálatakor, egyszer pedig a közbenső felülvizsgálatakor. A javaslatokat az FCI Agility Bizottság által jóváhagyott ütemterv szerint kell beküldeni. Mindig az Irányelvek legutóbbi változatát kell alkalmazni.

Ütemterv

	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Szabályok érvényessége		2018.01.01.					2023.01.01.
Megvitatás / döntéshozatal						Február	
Javaslatok					2017.07.01.		
Munkacsoport ülése					November	Április	
	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Bírálati irányelvek érvényessége		2018.01.01.		2020.07.01.			
Megvitatás / döntéshozatal				Február		Szeptember / október	
Javaslatok			2019.09.01.			2022.05.01.	
Munkacsoport ülése			November			AWC előtti nap	
	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Akadályokra vonatkozó irányelvek érvényessége		2018.01.01.		2020.07.01.			
Megvitatás / döntéshozatal				Február		Szeptember / október	
Javaslatok						2022.05.01.	
Munkacsoport ülése			November			AWC előtti nap	
	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Nemzetközi bírói workshop	November			Július / augusztus			

Az FCI tagországok számára javasolt, hogy alkalmazzák a Bírálati Irányelveket és az azokban foglalt ajánlásokat a nemzeti agilityversenyeken megvalósítsák.

2. Általános irányelvek a bírók részére

Az agilitybírónak mindig figyelembe kell vennie, hogy az agility szórakozás a kutyának, a felvezetőnek és a nézőknek egyaránt.

Az agilitybírónak képesnek kell lennie mindig a megfelelő szintű pálya tervezésére.

Az agilitybírónak rendelkeznie kell a saját kutyájával szerzett munkatapasztalattal, hogy tisztában legyen azzal, milyen érzés agilityversenyzőnek lenni.

Az agilitybírónak mindig tisztességesnek és igazságosnak kell lennie. Döntéseit nem befolyásolhatják személyes érzelmei.

Az agilitybírónak következetesnek, magabiztosnak és udvariasnak kell lennie.

Az agilitybírónak képesnek kell lennie gyors és megbízható döntések meghozatalára.

Az agility bírónak képesnek kell lennie arra, hogy mindig a pillanatnyi körülményekhez igazítsa pályáját, például tudnia kell alkalmazkodni az időjárás vagy a talajviszonyokhoz.

3. Bírálati etika

Működése közben a bíró szigorú, de igazságos és mindig udvarias.

A bíró legyen hozzáértő, cselekedjen pártatlanul és teátrális elemek nélkül.

A bíróban nem kell minden ponton hibát keresnie, kétség esetén a kutya és a felvezető javára kell ítélni.

Az agilitybírónak minden versenyzőt azonos módon kell bírálnia.

A bírónak mindig koncentrálnia kell, és a döntéseit tévovázás nélkül kell meghoznia. Mindig kitart a döntései mellett.

A bíró szigorúan betartja a szabályzatot.

A bíró a ringben ne bocsátkozzon beszélgetésbe a versenyzővel. Ha szükséges, röviden közölheti a felvezetővel, miért került kizárássra.

A bíró a döntéseit vagy a pálya kialakítását csak azután beszéli meg a versenyzőkkel, ha befejezte a bírálatot.

A bíró nem kritizálja nyilvánosan kollégája döntéseit és viselkedését, hanem megkísérli négy szemközt megbeszélni vele.

A bíró mindig tudatában van annak, hogy jó példával kell elöl járnia akkor is, ha éppen nem a munkáját végzi.

4. Megjelenés és magatartás

Az agilitybíró viseljen megfelelő öltözetet, amely megkülönbözteti a versenyzőktől.

A bíró nem viselhet semmit, ami a klubokhoz, versenyzőkhöz vagy szponzorokhoz fűződő kapcsolatát tükrözi.

Az agility bírónak mindig helyesen kell viselkednie mint az agility méltó képviselője.

A bírónak a hibákat és megtagadásokat kézzel kell jeleznie. A karját egyértelműen a feje fölé kell emelnie. Az indítás jelét és a kizárást egyértelműen kell jeleznie úgy, hogy az mind a felvezetők, mind pedig a nézők számára minden kétséget kizáró legyen. Az agilitybíró a döntéseit illetően ne bocsátkozzon vitába a versenyzőkkel vagy a nézőkkel.

5. Személyes felszerelés

Az agilitybíróknak ajánlatos az alábbi eszközöket magánál tartania:

- Aláírásbélyegző
- Pályarajzok
- Síp (2 db — egy tartalékként)
- Stopper (arra az esetre, ha az időmérő stoppere meghibásodik)
- Mérőkerék
- Azon ország által elfogadott érvényes szabályzat, ahol bírál
- Mérőszalag
- Saját eszköz, amely alkalmas a kutyák magasságának mérésére (Small, Medium)

6. A versenyre való felkészülés

Az agility bírónak fel kell vennie a kapcsolatot a verseny szervezőjével annak érdekében, hogy kiderítse az alábbiakat:

- Milyen szabályzatot vagy irányelveket alkalmaznak.
- A versenynek helyet adó ring elrendezése és mérete.
- A bírói asztal elhelyezése, a nézők többségének várható elhelyezkedése (esetleges lelátó).
- A rendelkezésre álló akadályok listája és annak igazolása, hogy a rendelkezésre álló akadályok megfelelnek a szabályoknak.
- Milyen méret és teljesítményosztályokat kell bírálnia, és hány versenyzőt kell bírálnia az egyes osztályokban.
- Hány pályasegítő lesz a ringben.
- Időbeosztás.
- Az időmérés kézi-e vagy gépi.
- A start és a cél különböző helyen van-e, és hol található a ringen belül.
- Kell-e a bírónak példányokat biztosítani a pályatervekből. A pályaterv a pályaépítés kezdete előtt (legfeljebb) félórával adható ki a segítők részére.

7. Segédbírók és segítőik eligazítása

A segédbírókat és a segítőket teljes körűen tájékoztatni kell arról, hogy mit várunk el tőlük. Amennyiben a szervezők és a segítők tapasztaltak, az eligazítás lehet kevésbé alapos is, mi több, el is maradhat.

Fontos: Az írnokot és az időmérőt a futam végéig nem lehet lecserélni.

A segédbírókat/segítőket és minden hivatalos közreműködőt el kell igazítani az alábbiakról:

7.1 Írnok

- A bíró hogyan fogja jelezni a hibát, megtagadást, kizárást.
- Milyen módon kell a bírálati lapot kitölteni.
- Azt, hogy mindig a bírót figyelje, ne a kutyát, egészen addig, amíg a bíró be nem fejezi a bírálatot.
- Hol fog állni a bíró a futam alatt.
- Hol helyezkedjen el az írnok, hogy mindig lássa a bírót – mozogjon, ha szükséges.
- Hogyan jelezze a bírónak, ha összegyűlt a három megtagadás.

7.2 Versenytitkár

- Hogyan ellenőrzi az agilitybíró a bejegyzéseket a verseny alatt.
- A bírálati lapokat a startlista szerint kell vezetni.
- Bármilyen probléma felmerülése esetén azonnal tájékoztatni kell a bírót.

7.3 Startfelelős

- Azért felel, hogy a verseny a startlista alapján folyjon.
- Hogy mindig legyen 3-5 kutya és felvezető a start közelben.
- Hogy a listáján mindig jelezze a versenyzők neve mellett, ki nem indul.
- A bíró pontosan jelezni fogja a következő felvezető pályára lépési engedélyét.

7.4 Időmérő

- El kell magyarázni a részére, mikor indul és áll le az időmérés.
- El kell magyarázni a részére, hogy az időmérés akkor indul, amikor a kutya:
 - megugorja az első ugróakadályt
 - átkúszik az első ugróakadály alatt
 - bal vagy jobb oldalon keresztezi az első ugróakadály startvonalát
- Az időmérés **soha** sem záródhat le azelőtt, mielőtt a kutya átlépte a célvonalat (kivéve: kizárás esetén).
- Az időmérés akkor fejeződik be, amikor a kutya az utolsó akadályt a helyes irányban teljesíti. Ez azt jelenti, hogy a kutya a megfelelő oldalról vette az akadályt, (nem számít, hogy verőhibát vétett-e – ez hibának számít!). A futamnak nincs vége, és nem áll le az időmérés abban az esetben, ha a kutya áthalad az utolsó akadály alatt, vagy jobbról vagy balról elhalad az akadály mellett.
- Az írnnokkal közölt futamidőt mindig századmásodpercben kell rögzíteni.
- A kutyát a bíró jele után engedheti el a startvonalról.
- Egyértelműen jeleznie kell, ha egy kutya túllépi a maximális időt.
- Azt, hogy a start és a cél idejét minden kutya esetében azonos pozícióból kell mérni.
- Csak akkor lehet lenullázni a stoppert, ha már meggyőződött arról, hogy az írnnok az időt bejegyezte a bírálati lapra (mutassa meg az írnnoknak az órát, hogy az le tudja másolni a bírálati lapra).
- A gépi időmérés meghibásodása esetén a kézi időmérést kell használni.

7.5 Pályasegéd/segítők

- Minden kutya után ki kell egyenesíteni a zsákot, és ellenőrizni kell a karikát.
- Gondoskodni kell arról, hogy a felállított akadályok minden egyes kutya számára azonos pozícióban legyenek.
- Az ugróakadályok minden kutya esetében azonos magasságon legyenek.
- A méretosztály futamának a végéig nem hagyhatják el helyüket.
- A kontaktzónákat vagy akár a felületet rendszeres időközönként meg kell tisztítani, ha a körülmények ezt megkövetelik (például ha a pályán sár van).

8. **A versenyzők eligazítása**

Ha a bíró eligazítást kíván tartani a versenyzőknek:

- Gondoskodjon tolmácsról, ha szükséges.
- Ismertesse a felvezetőkkel a pálya hosszát és a maximális idő meghatározásának a módját.
- Tájékoztassa a versenyzőket arról, milyen módon történik a startengedély.
- Tájékoztassa a versenyzőket arról, milyen módon fogja jelezni a hibát, a megtagadást és a kizárást, valamint hogy mit kell tenniük a versenyzőknek kizárás után.
- Emlékeztesse a felvezetőket, hogy a futamot folytatniuk kell mindaddig, amíg a bíró meg nem állítja őket.

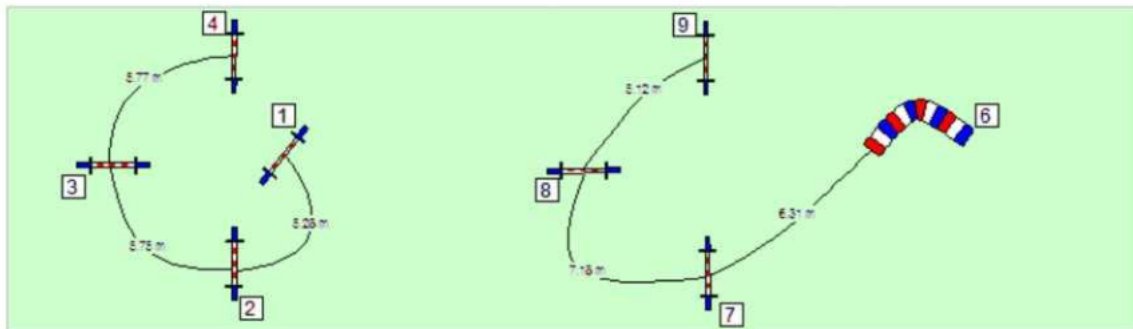
9. Pályatervezés

A) A pályatervet méretarányosan kell elkészíteni és rendelkezésre bocsátani a verseny napján, lehetőleg több példányban.

B) Az egymást követő akadályok között megtett távolság **a kutya útvonalán mérve** legalább 5 m (Small kategóriában 4 m). Az egymást követő akadályok között megtett távolság **egyenes vonalban mérve** legfeljebb 7 m.

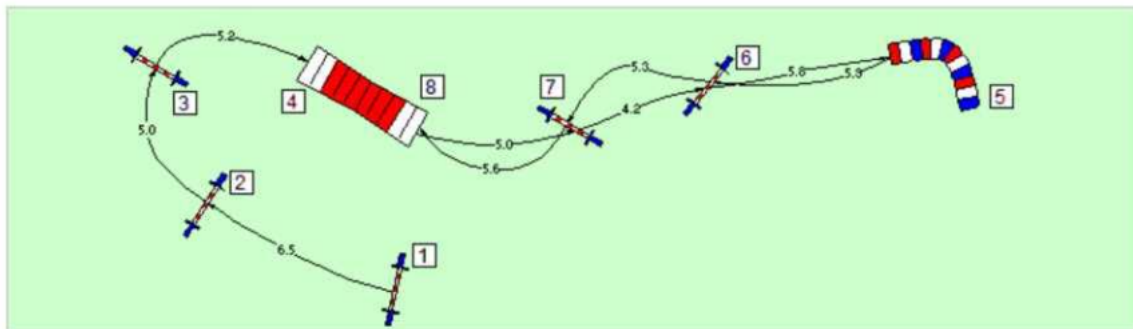
Mindkét távolságot attól az elméleti ponttól kell mérni, ahol a kutya elhagyja az akadályt és addig az elméleti pontig, ahol a kutya eléri a következő akadályt. Ugróakadályok esetében ez a rudak középpontját jelenti. Kukac, zóna, szlalom stb. esetében ez az akadályok névleges belépési/kilépési pontja.

A távolságot a legtöbb kutya várható útvonalán kell mérni – nem azon az útvonalon, ahol a bíró szeretné az elhaladást – ennek a távolságnak kell igazodnia a szabályzathoz.

Agility Blues

A 2-3-4 akadályok kombinációja pontosan megegyezik a 7-8-9 akadályok kombinációjával, de mivel más a 7-es számú akadály megközelítési útja, a kutya sebessége nagyobb lesz, így a távolság a 2-3 és a 7-8 akadályok között nem azonos. A megközelítés sebességének változása miatt a kutya útvonalának a hosszában a 2-3 és a 7-8 akadályok között kb. 1 méter különbség adódik.

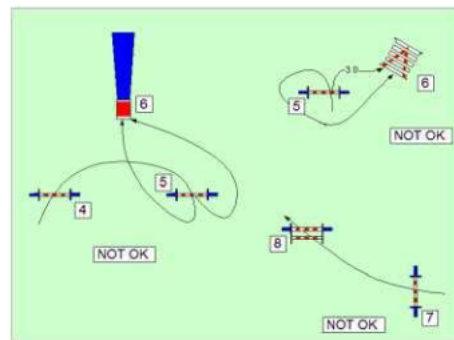
Agility Blues

A 3-4 akadályok kombinációja balról pontosan megegyezik a 7-8 akadályok kombinációjával jobbról. A 2-3 közötti távolság és szög megegyezik a 6-8 közöttivel. Balról indulva az akadályok távolsága megfelel a szabályzatnak.

Jobbról indulva a bíró úgy mérhetné a távolságot – a szabályzat betartása érdekében –, ha ugyanazt az útvonalat követi, mint amelyet követett balról indulás esetén. A legtöbb kutya azonban olyan vonalat követ, amelyen mérve a távolságok az akadályok között kisebbek, mint a szabályzat előírása. Ez a szituáció veszélyes lehet a kutya számára, mert nagy sebességgel érkeznek a palánkhöz és csak kevés helye marad a ráfordulásra (a palánkot szögben közelíti meg).

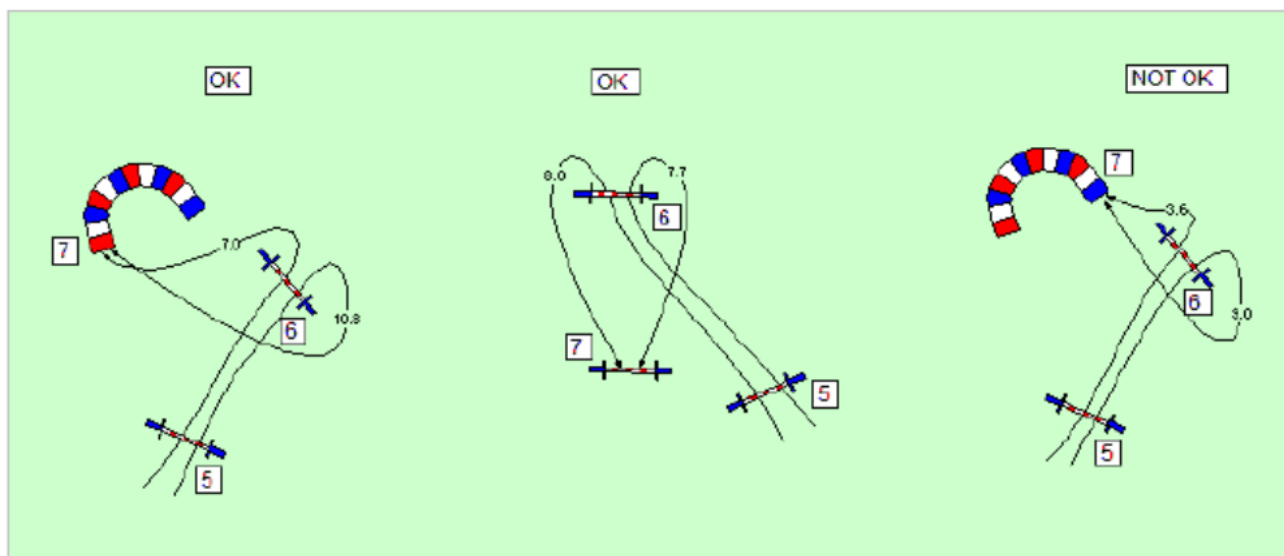
C) A szabályok biztonsági okokból előírják, hogy a kutyanak egyenes irányban kell megközelítenie a távolugrót, a karikát, a dupla akadályt és a zsákos kúszót (utóbbinak a kijárata is egyenes). A megközelítést és a kutya sebességét a zónás akadályoknál is figyelembe kell venni a fenti példán bemutatottak szerint.

Jobb oldali példák: mindhárom helyzet kedvezőtlen – a felső kettőnél két vonal adódik, amelyek közül az egyik veszélyes lehet. A bíró nem kockáztathatja, hogy a kutya a helytelen útvonalat választja. Az alsó ábra önmagáért beszél.

Agility Blues

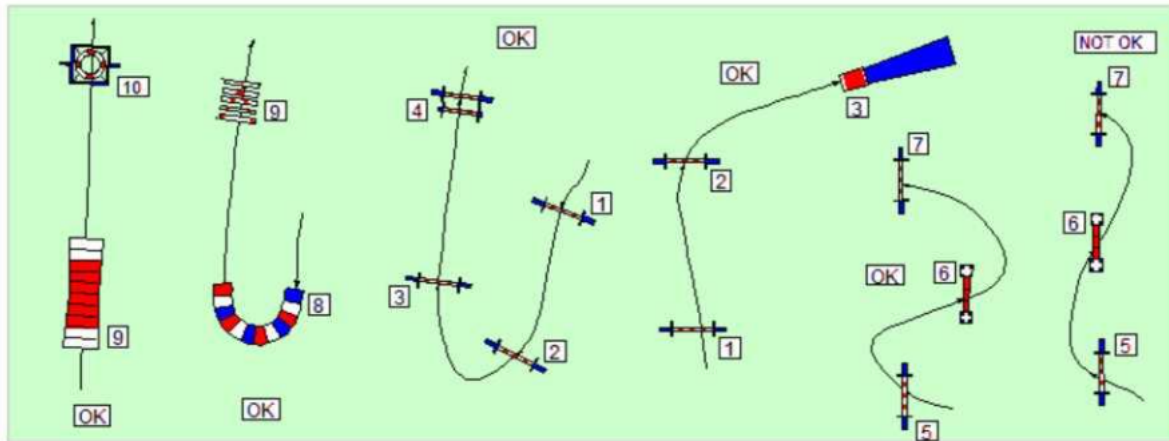
D) Ha két vonal van, amelyet a kutya a következő akadály felé haladva választhat, a legrövidebb vonalnak is teljesítenie kell a szabályokban meghatározott minimális távolságot.

Agility Blues

E) A falat/viaduktot biztonsági okokból olyan módon kell elhelyezni, hogy ne álljon fel annak a kockázata, hogy a kutya ugrás közben az oszlopnak ütközik. Kerülni kell az éles fordulókat és a kedvezőtlen szögű megközelítéseket.

Egyenes ráfutás minden olyan akadálnál, ahol követelmény az egyenes ráfutás:

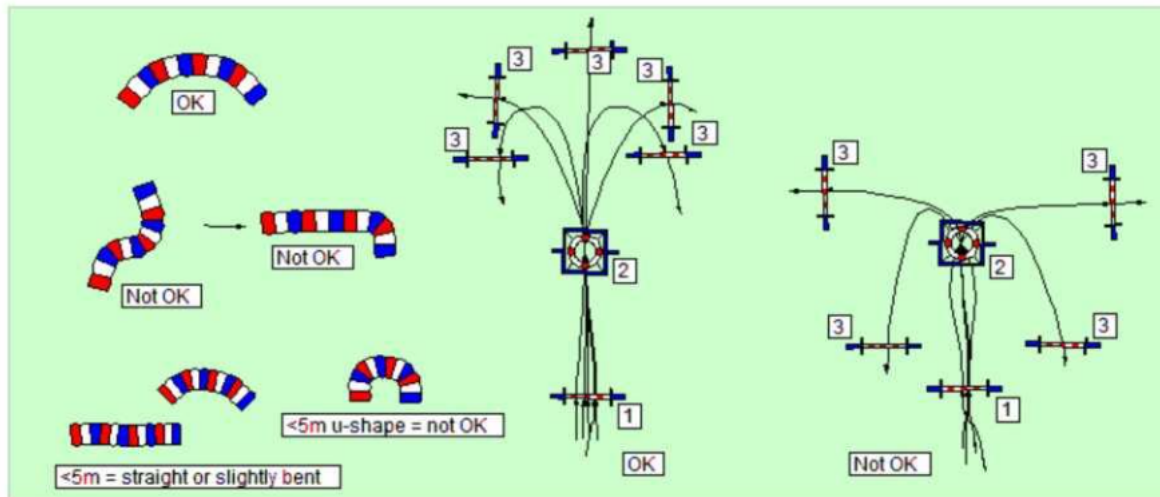

Agility Blues

1. Egyenes megközelítés a zónától a karikáig = OK, nagyon egyértelmű eset
2. Egyenes megközelítés a kukactól a távolugróig = OK, újabb teljesen egyértelmű eset
3. Egyenes a megközelítés a 3-astól a dupla akadályig, a kutya már egyenes irányban áll a dupla akadály felé, amint átugrotta a 3-ast (a 3-as utáni földet érés pontjától már egyenes az út).
4. Zsákos kúszó megközelítése = NEM OK
5. A 6-os akadály előtti földet érési pont a viadukt biztonságos elérését eredményezi = OK.
6. Ebben az esetben (szerpentin) az 5-ös utáni földet érési ponttól a 6-os fal megközelítési szöge túl szűk = fennáll annak a kockázata, hogy a kutya beleütközik az oszlopba.

Azoknak az akadályoknak a megközelítését vizsgálva, amelyeknél követelmény az egyenes ráfutás, a megközelítés szögét ÉS a kutya előző akadály utáni sebességét egyaránt figyelembe kell venni.

F) Kúszó / karika

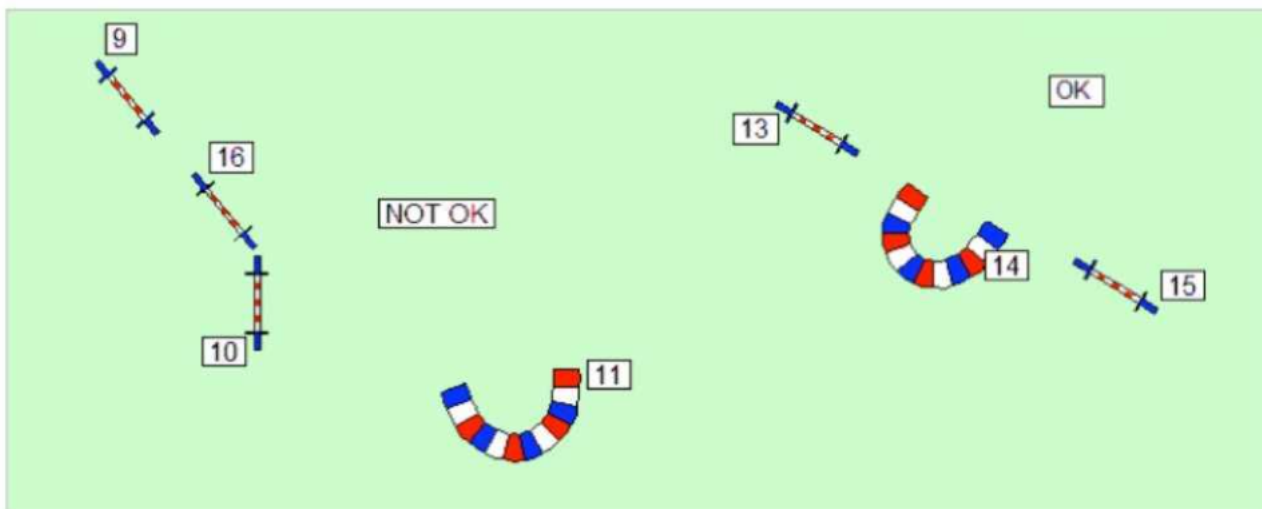
Agility Blues

< 5 m = egyenes vagy kis mértékben hajlított / < 5 m U-alak = nem OK

- A kúszókat mindig teljes hosszukban ki kell húzni.
- A kúszó csak egy irányban hajlítható = NEM képezhető S-alak.
- 5 m-nél rövidebb kukacot nem szabad 90°-nál nagyobb szögben hajlítani (a példákban a képen balra).
- Kerülni kell a karika utáni éles fordulókat. A közepen látható példák megfelelőek. A jobb oldali példákban a fordulók túl élesek.

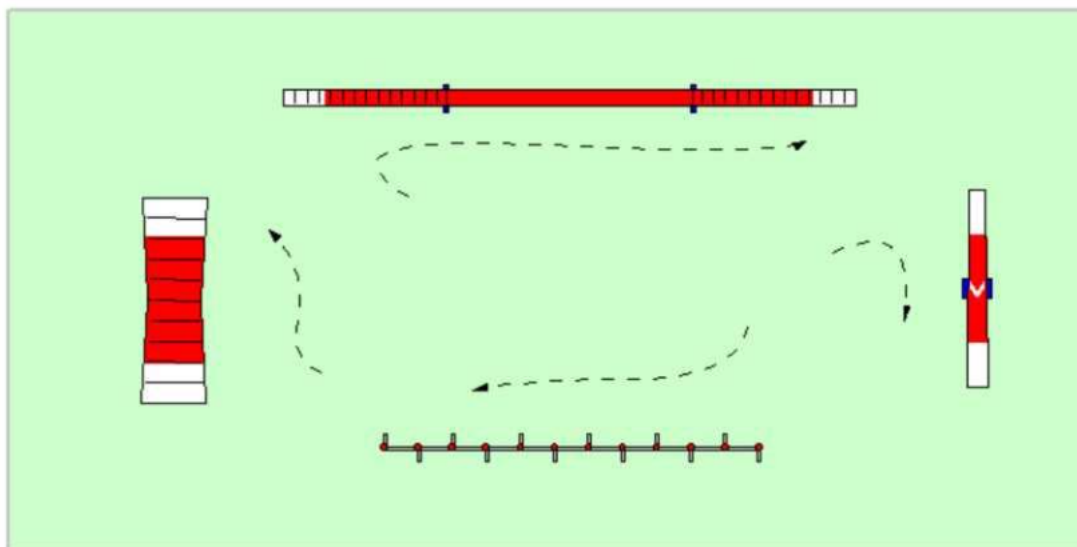
G) A felvezetőknek lehetőséget kell biztosítani arra, hogy minden akadály mellett mindkét oldalon el tudjanak haladni. Két akadály között a távolság legalább egy méter kell, hogy legyen (az egyetlen kivételt a palló vagy a palánk alatt elhelyezett kukac jelentheti).

H) Az ugróakadályokon és a kettős ugróakadályokon kívüli akadályok elsődleges és másodlagos akadályokra csoportosíthatók:

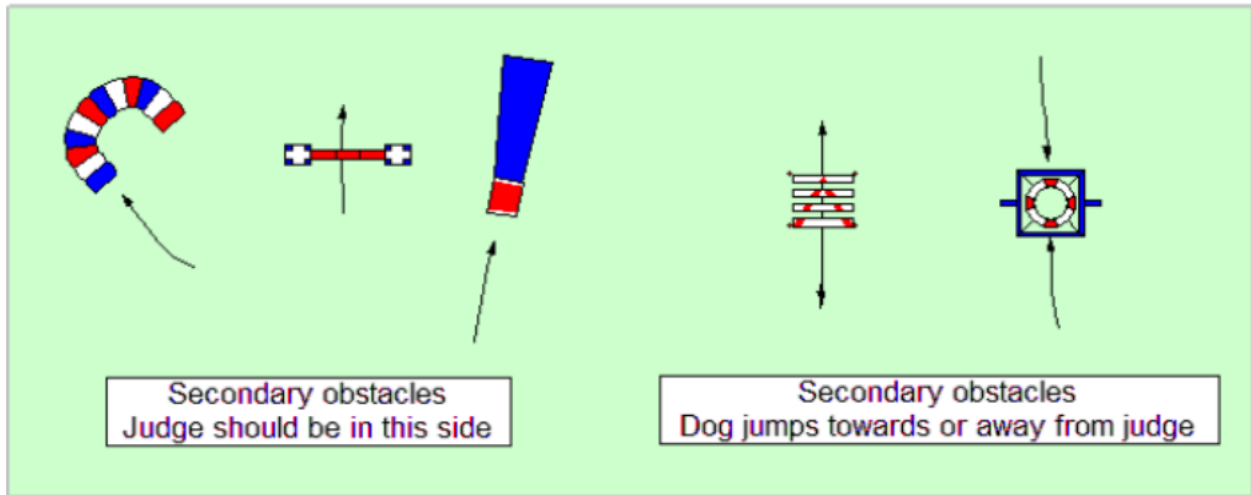
Elsődleges akadályok: palánk – palló – hinta – szlalom

A bírónak mindig törekednie kell arra, hogy elegendően közel legyen az akadályt teljesítő kutyához (anélkül, hogy útjában lenne a felvezetőnek).

Agility Blues

Másodlagos akadályok: kúszó – zsák – karika – távolugró – fal

Másodlagos akadályok
A bírónak ezen az oldalon kell lennie

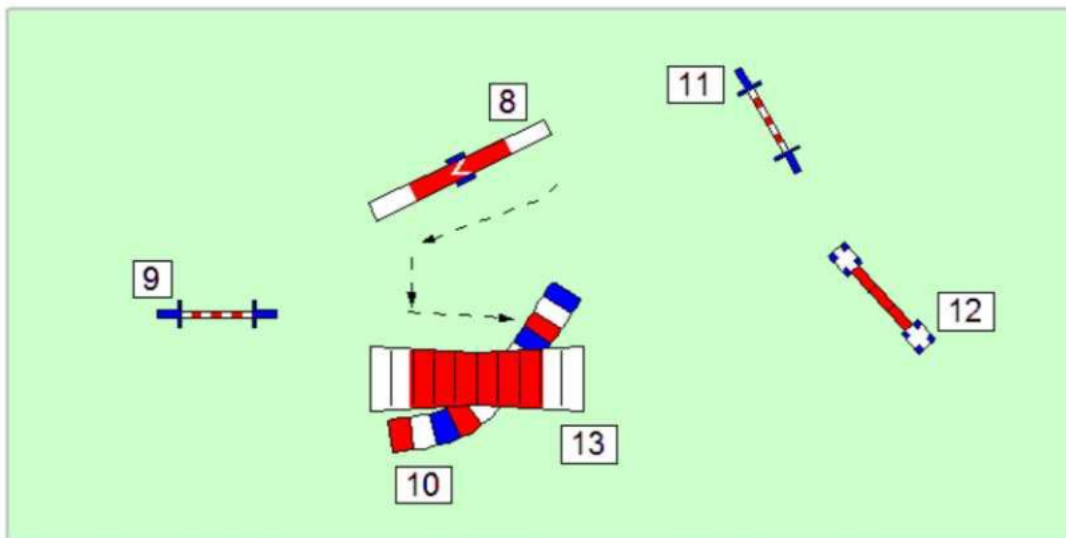
Másodlagos akadályok
A kutya a bíró felé vagy a bíróval ellentétes irányba ugrik

Agility Blues

A kúszók és a fal esetében a bírónak ügyelnie kell arra, hogy a megfelelő pozíciót foglalja el ahhoz, hogy láthassa, ha a kutya elszalad az akadály mellett, visszalép/kibújik vagy helytelenül kezdi meg az akadály teljesítését.

A karika és a távolugró esetében a bírónak úgy kell elhelyezkednie, hogy a kutya felé vagy tőle távolodó irányba ugorjon.

A másodlagos akadályok nehézségei a pályában:

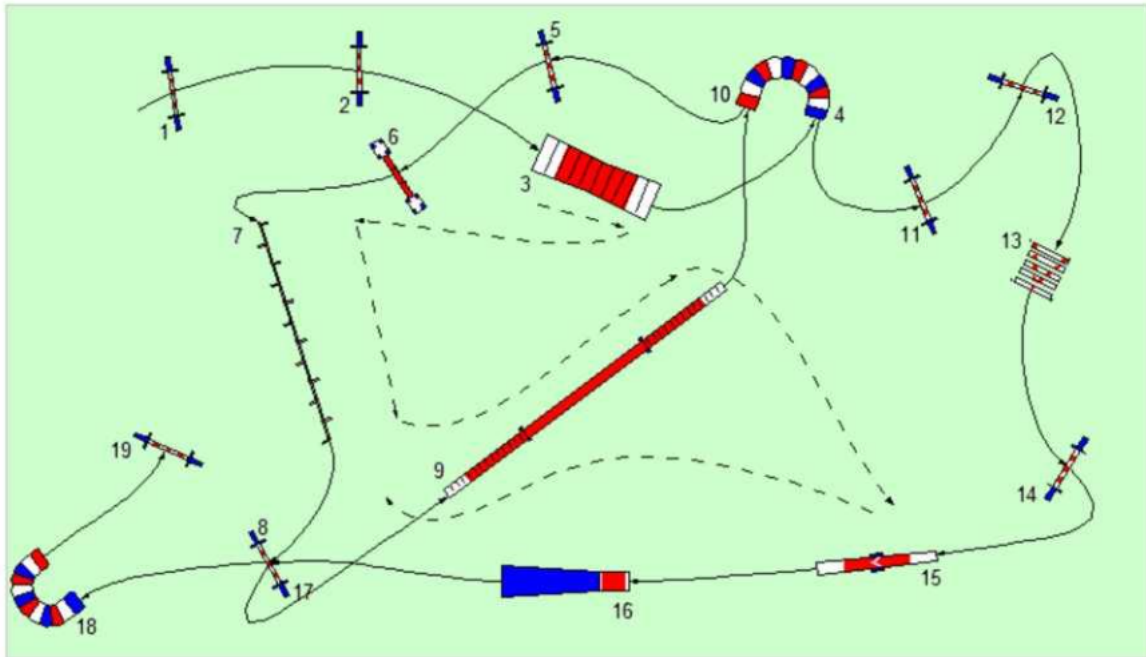

Agility Blues

A bíró nem látja a kúszó (10) bejáratát vagy a fal (12) esetleges megtagadását.

Egyéb akadályok

Az egyszerű és a dupla ugróakadály nem okoz különösebb problémát a bírónak. Az akadályokhoz képest kis szögben kell elhelyezkednie, hogy láthassa a levert rudat vagy az esetleges megtagadást.

Agility Blues

A bírónak a 3-as elsődleges akadály mellett várakoznia kell, lebírálja a zónákat. Addig vár, amíg a kutya bemegy a kukacba, majd elhalad a szlalombejárat bírálatához szükséges megfelelő szögig, követi a kutyát a pallóig, a fel-zónánál várakozik, és együtt mozog a kutyával a le-zónához. Addig vár, amíg a kutya be nem fut a kúszóba, és (miközben a kutya a 11-12. akadályt teljesíti) a 15-höz megy (ahonnan jó rálátása van a távolugróra), a 15. akadály – az utolsó elsődleges akadály – után lebírálja a zsákos kúszóba való behaladást. Ezután lassan a 7-9 háromszöghöz megy, és lebírálja, a kutya behaladását a 18-as kúszóba.

I) Pályatervezési irányelvek

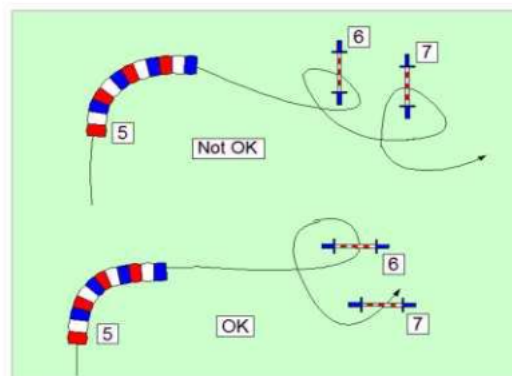
- A pályaterv tegye lehetővé, hogy a bírónak a kutyát normál sebességgel mozogva bírálhassa. A palló esetében futás közben sokkal nehezebb a kontaktzónákra összpontosítani.
- Soha sem tűnhet úgy, hogy az agilitybíró nem tud megbirkózni a kutya sebességével.
- A pályának mindig a megfelelő nehézségűnek kell lennie.
- A pálya legyen folyamatosan végigjárható és biztonságos. A biztonsági megfontolások keretében a bírónak gondolnia kell a pályán kívüli akadályokra.

J) Kerülni kell az alábbi helyzeteket:

- Két elsődleges akadály egymás utáni elhelyezése.
- Elsődleges akadályok bírálatára túl nagy távolságból – 5-8 m az ajánlott.
- Éles törések a pályában, ahol a felvezető keresztezi a bírónak mozgását, különösen a kontaktzónás akadályok és a szlalom után.
- Kettős ugróakadály érintése a pályán egynél több alkalommal.
- Kevesebb mint 6 (elsődleges akadályokkal együtt) vagy 8 (az elsődleges akadályok nélkül) akadály érintése, egy ugróakadály első és második teljesítése között.

K) A pályát úgy kell kialakítani, hogy:

- A pályán kívüli akadályok nem jelenthetnek veszélyforrást a kutya számára (példaként fent: a kutya félreértés vagy a nem elégséges kontroll miatt a 6. akadályt átugorva egyenesen a 7-nek ütközne).
- Szórakoztató legyen a nézőknek.
- Probléma nélkül lehessen bírálni.
- A pálya folyamatos lefolyású legyen, még a magasabb osztályokban is (a standard idő is jelenthet nehézségi szintet).

L) Időt takaríthatunk meg, ha:

- A pályát lerövidítjük.
- A kijáratot optimálisan úgy helyezük el, hogy az induló minél hamarabb indulhasson.
- A start és a cél különböző helyen vannak (legyen valaki, aki a kutya pórázát elhelyezi a cél közelében).
- Az írnok és az időmérő egymáshoz közel helyezkedik el.
- Az első/utolsó ugróakadály a ring bejárata/kijárata közelében található.
- Ha a pálya kialakításából adódóan a felvezetőnek nem kell túl messzire előremennie, mielőtt indítja a kutyát.

10. Pályaépítés

Az agilitybíró mindig személyesen felügyeli a pályaépítést.

Az időjárás körülmények és a ring felszíne megkövetelheti a pályaterv kiigazítását.

A bíró nem használhat olyan akadályt, amely nem felel meg az FCI szabályzatnak.

A kutyák biztonsága érdekében a bírónak az akadályok ellenőrzésével kell meggyőződnie azok veszélytelen voltáról. Hibás akadályt használni tilos.

Ha lehetséges, a bíró gondoskodik arról, hogy minden olyan akadály helyét megjelöljék, amelyet a kutya elmozdíthat.

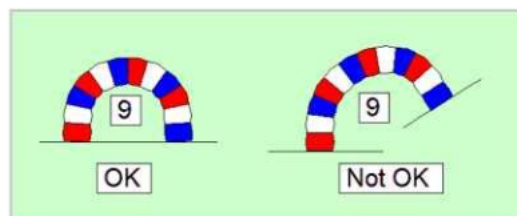
Az eligazítás és a pályabejárás után sem a pályát, sem a maximum időt nem lehet módosítani (a standard időt sem, ha a bíró azt kihirdette).

A távolugró sarokjelző rúdjaikat úgy kell elhelyezni, hogy feldőlés esetén azokat pontosan az eredeti helyükre lehessen visszaállítani.

A számokat olyan módon kell elhelyezni, hogy ne akadályozzák a kutyát és a felvezetőt futás közben.

Az U alakban hajlított kúszó az egyetlen akadály, ahol a szám középre helyezve jelezheti azt, hogy az akadály bármelyik oldaláról teljesíthető – ebben az esetben a megtagadás vonalának a két bejárat esetében azonosnak kell lennie.

A kúszókat mindig teljesen (teljes hosszukban) ki kell húzni.

Agility Blues

A pályabejárás előtt a bírónak meg kell győződnie az alábbiakról:

- A pálya megfelel az elvárásainak.
- Az általa készített tervet tükrözi.
- Minden akadály szilárdan áll, és szükség esetén le van rögzítve.

Az első kutya indulása előtt a bírónak meg kell győződnie arról, hogy:

- Minden segítő megfelelő eligazítást kapott, és mindenki a kijelölt helyén van.
- Minden akadályok megfelelően került felállításra.

11. Standard és maximum futamidő

Ha a standard futamidőt a bíró határozza meg, ehhez előzőleg ismernie kell a pálya pontos hosszát. A pálya hosszának a megállapításához javasolt a mérőkerék használata (ez a legpontosabb módszer).

A bírónak a pálya hosszának a megállapításakor a kutya által követett ideális útvonalat kell mérnie. A mérés ideális esetben az akadály közepétől az akadály közepéig tart. A kúszó hosszát a bírónak nem kell lemérnie, azt egyszerűen hozzá lehet adni a mért hosszúsághoz.

A standard futamidő megállapításakor az alábbiakat kell figyelembe venni:

- A verseny jellegét.
- A nehézségi fokot.
- Az időjárási körülményeket.
- A ring felületének az állapotát.

12. Bírálat

A bíró felel mindenért, ami a ringben történik, és gondoskodnia kell arról, hogy minden a lehető leggyorsabban folyjon le.

A felvezető a kutyáját nyakörv és póráz nélkül hozhatja be a ringre, ha a kutya a felvezető kontrollja alatt áll.

Minden kutya teljesítményét helyes és konzisztens módon kell bírálni. Ehhez a bírónak mindig a megfelelő pozíciót kell felvennie a pályán. Mindig ajánlatos a bírónak a verseny kezdete előtt néhányszor végigjárnia az útvonalát, amelyen bírálat közben mozogni fog.

A bíró elhelyezkedése nem zavarhatja a kutyát és a felvezetőt, és ügyelnie kell arra, hogy ne keresztezze a felé közeledő kutya vagy a felvezető útvonalát.

Az írnok helyzete tegye lehetővé, hogy a bírót folyamatosan lássa a futam alatt. Az írnok azonban kaphat olyan útmutatást, hogy szükség esetén mozogjon. Ha a bíró az írnok látószögéből akadály (pl. palánk) miatt ideiglenesen kikerül, a bírónak elegendően hosszú ideig fent kell tartania a karját, hogy meggyőződjön arról, hogy az írnok látta a jelzést.

A bíró soha ne vegye le a szemét a kutyáról mindaddig, amíg az a ringben van, még kizárás után sem.

Az akadályok teljesítésének minden kísérletét bírálni kell:

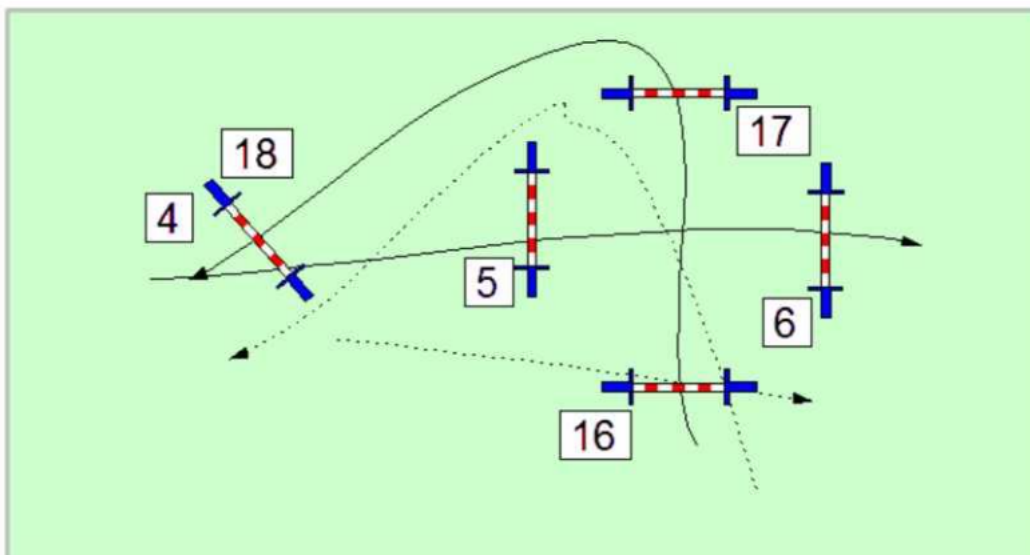
- Minden olyan alkalommal, amikor a kutya tényleges kísérletet tesz egy akadály teljesítésére
- Minden olyan alkalommal, amikor a felvezető kiküldi a kutyát egy akadály teljesítésére

13. Az egyes akadályok bírálata

13.1 Ugróakadály

Hiba, ha a kutya úgy mozdítja el a rudat, hogy az már nem az eredeti magasságába kerül vissza (a rúdnak nem kell leesnie a földre ahhoz, hogy hibának számítsen).

Agility Blues

Példák:

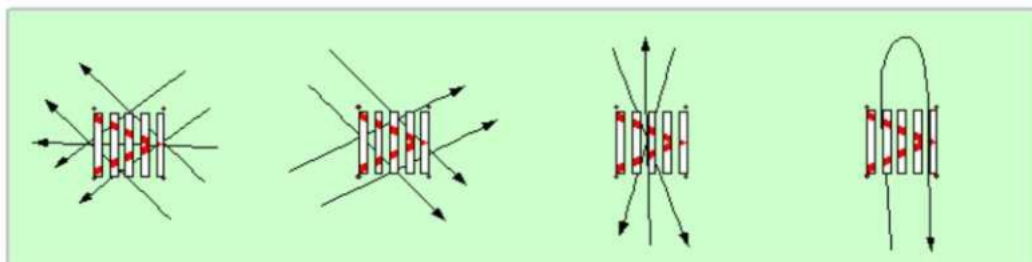
- A kutya leveri a 4. akadályt = hiba. Nem kizárás, akkor sem, ha a szárny eldől, akár van elegendő idő az újbóli felállításra, akár nincs.
- A felvezető leveri a 16-os akadályt, míg a kutya megugorja a 6-ost = kizárás
- A felvezető leveri a 16-os akadályt, míg a kutya megugorja a 16-ost = hiba, ha nem 100 %-ig biztos, hogy a felvezető volt.
- A felvezető leveri a 16-os akadályt, míg a kutya megugorja a 17-est = kizárás

13.2 Kontaktzónás akadályok

- A bírónak a kontaktzónát figyelve állapítsa meg, hogy belelépett-e a kutya bármelyik lába valamelyik részével. Ez a módszer jobb, mintha a bíró a kutyát figyelné, mert ilyenkor a hátsó láb zónaérintésének a megítélésében hibázhatunk, amikor a kutya elhagyja az akadályt.
- Amíg a kutya az akadályon van, nem büntethető megállás, tolatás, megfordulás vagy rossz hányban való haladás miatt. A kutyának természetesen teljes egészében és a helyes irányban kell teljesítenie az akadályt. A le-zónát akkor kell bírálni, amikor a kutya elhagyja az akadályt, akkor is, ha a kutya a kontaktzónát visszatolatás előtt érintette.
- A kutya a kontaktzónában megállhat, akár úgy is, hogy részben a földön, részben pedig az akadályon áll.
- Ha a kutya elhagyta az akadályt, vagyis mind a négy lábával érintette a földet, kizárásra kerül, ha valamelyik lábát visszahelyezi az akadályra.

13.3 Távolugró

A távolugró négy sarkánál lévő jelzőpóznák csak bírói segítségül szolgálnak. Segítenek annak meghatározásában, hogy a kutya helyesen teljesítette-e az akadályt. Ezért nem számít hibának, ha a kutya vagy a felvezető hozzáér valamelyik póznához vagy feldönti, még akkor sem, ha ez valamely elem eldőlését eredményezi.

Agility Blues

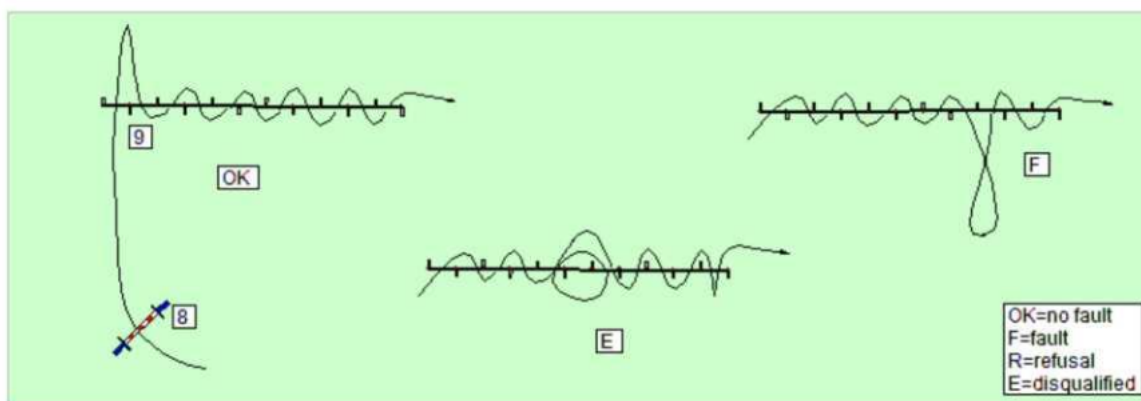
Examples:

Példák:

1. A kutya rossz irányból ugrik be és ki a távolugróból = kizárás
2. A kutya jó irányból ugrik be és ki a távolugróból = megtagadás
3. A kutya oldalirányból ugrik be és ki a távolugróból = megtagadás
4. A kutya oldalirányból ugrik be és ki a távolugróból, és visszaugrik a felvezető felé = megtagadás (nem megtagadás + megtagadás)

13.4 Szalom

Hiba, ha a kutya a folyamatos előre irányuló mozgást lehetővé tevő vonalat a kutya testhosszánál nagyobb távolságra elhagyja. A szalom bemeneténél el kell fogadni a vonal elhagyását gyors mozgású kutyák és meredek belépési szögek esetében.

Agility Blues

Examples:

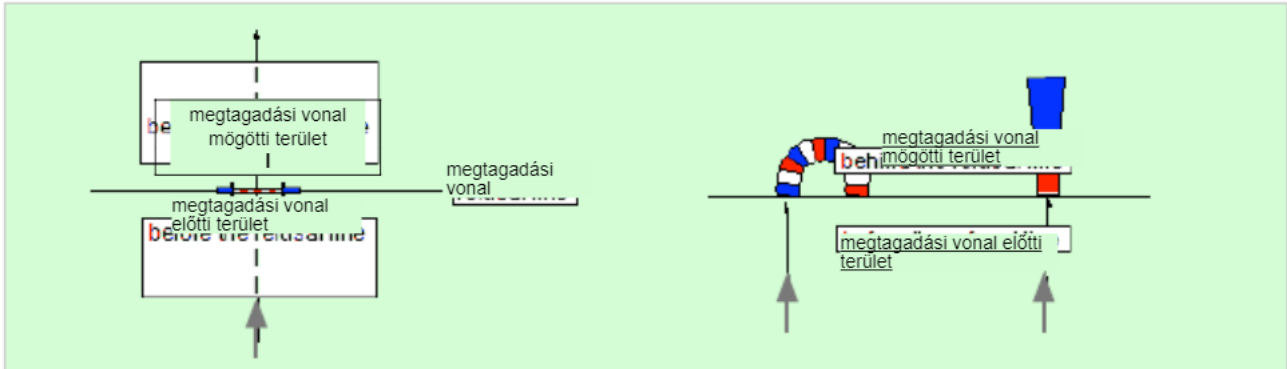
Példák:

1. Balra fent: a szalom meredek belépési szöge miatt el kell fogadni = OK
2. Lent: helyes belépés, hiba a szalom közepén, amelyet nem megfelelően javítottak ki, ezért a kutya nem a megfelelő rudak között halad tovább, és rosszul hagyja el a szalomot: a felvezető csak a hibás kilépést tudja javítani = kizárás
3. Jobbra fent: a kutya a saját testhosszánál nagyobb távolságra eltávolodik a szalomtól = hiba

14. Bírálati helyzetek

14.1 Megtagadások és a pontozásra gyakorolt hatásuk

Definíciók

Az akadály körüli területet az akadály egyenes vonalú megközelítésére merőleges vonal – amelynek a neve megtagadási vonal – két területrészre osztja. Annak az oldalnak a neve, amely felől a kutyának meg kell közelítenie az akadályt: „megtagadási vonal előtti terület”. A másik oldal neve „megtagadás mögötti terület”.

Ha a kutya a megtagadási vonal (RL) előtt indul, nem lépheti át a megtagadási vonalat, ellenkező esetben megtagadással kell büntetni.

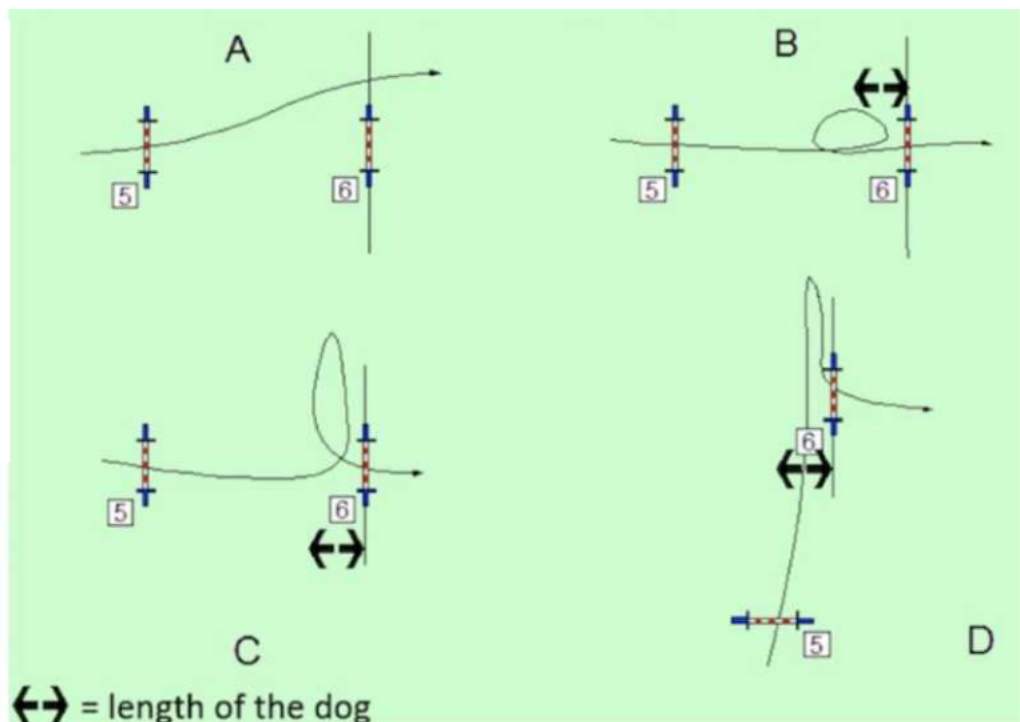
Ha a kutya a megtagadási vonal (RL) mögött indul, az akadály teljesítéséhez egyszer kereszteznie kell a megtagadási vonalat. A kutyát megtagadással kell büntetni, ha egynél többször halad át a megtagadási vonalon az akadály teljesítése nélkül.

A kutya csak akkor büntethető megtagadással, ha az akadálynak azon az oldalán van, ahonnan azt teljesíteni kell.

Példák:

- A) A kutya elfut az akadály mellett.
- B, C) A kutya elfordul az akadálytól.
- D) A kutya elhalad az akadály előtt

←→ = kutya hossza

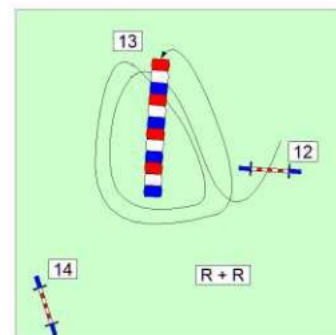

A bírónak körültekintőnek kell lennie a pályatervezéskor, hogy amikor a kutya teljesíti azt, ne vezesse túl közel a megtagadási vonalhoz. Ez csak megnehezíti a megtagadás tényének eldöntését.

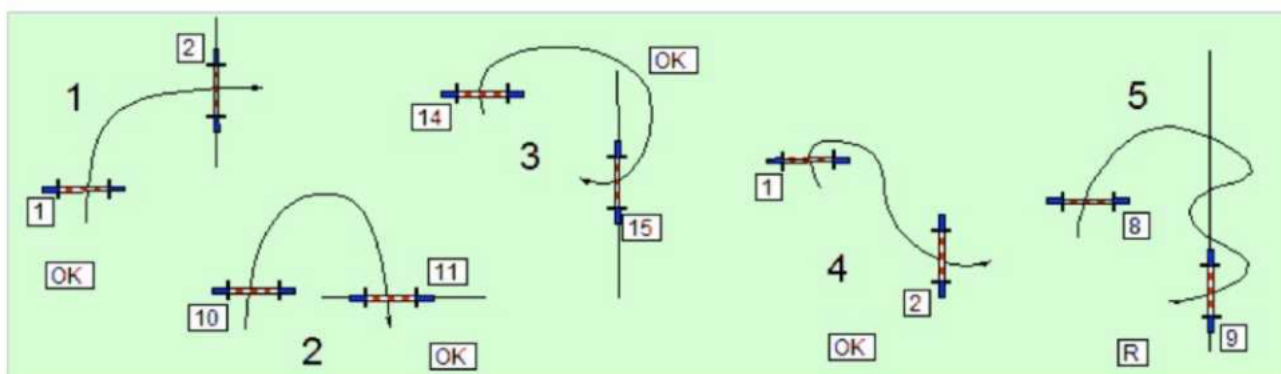
Ügyelni kell arra, hogy ha a kutya megkísérli egy akadály teljesítését, akkor is büntethető megtagadással, ha *nem* keresztezi a megtagadási vonalat (pl. elfordul az akadálytól, vagy elfut előtte anélkül, hogy teljesítené, lásd az előző képet).

Példa:

A jobb oldali példánál a felvezető megáll, és elküldi a kutyát a kúszóba (13. akadály). A kutya átugrik a kúszón (megtagadás), majd visszafut a felvezetőhöz. A felvezető ismét kiküldi a kutyát – az eredmény ugyanaz. Mivel ez egy újabb kísérlet az akadály teljesítésére: második megtagadás. A kutya a harmadik kiküldésnél bemegy a kúszóba.

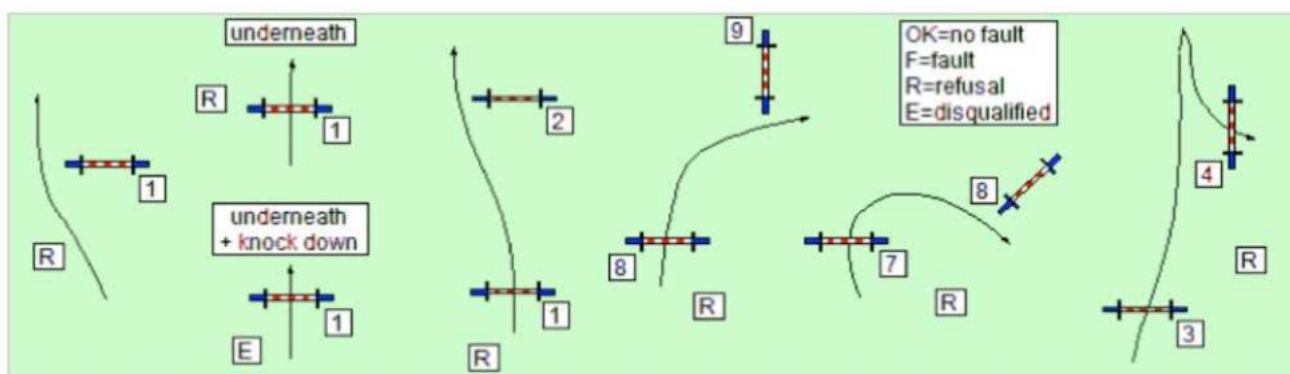

Agility Blues

Példák:

1. és 2. A kutya a következő akadály megtagadási vonala előtt ér földet és nem lépi át azt = OK
3. A kutya a következő akadály (15.) megtagadási vonala után ér földet, és csak egyszer keresztezi azt.
4. A kutya a következő akadály megtagadási vonala előtt ér földet és nem lépi át azt = OK
5. A kutya a következő akadály megtagadási vonala után ér földet, és egynél többször keresztezi azt = megtagadás

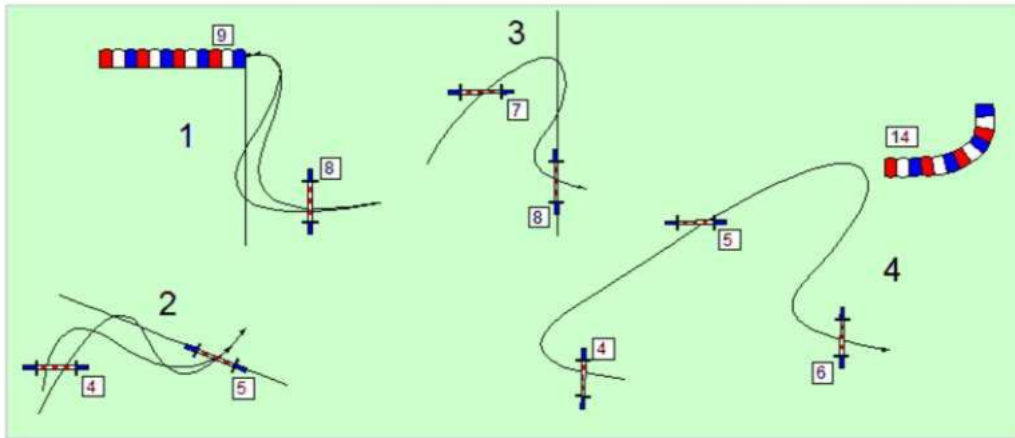

Examples:

Példák:

1. A kutya elfut az akadály mellett = megtagadás
2. A kutya elfut az akadály alatt = megtagadás
3. A kutya elfut az akadály alatt, és leveri a léceket: akadály lerombolása annak a teljesítése közben = kizárás
4. 5. és 6. A kutya a következő akadály megtagadási vonala előtt ér földet és keresztezi azt = megtagadás
7. A kutya a következő akadály megtagadási vonala előtt ér földet és elfut előtte anélkül, hogy teljesítené = megtagadás

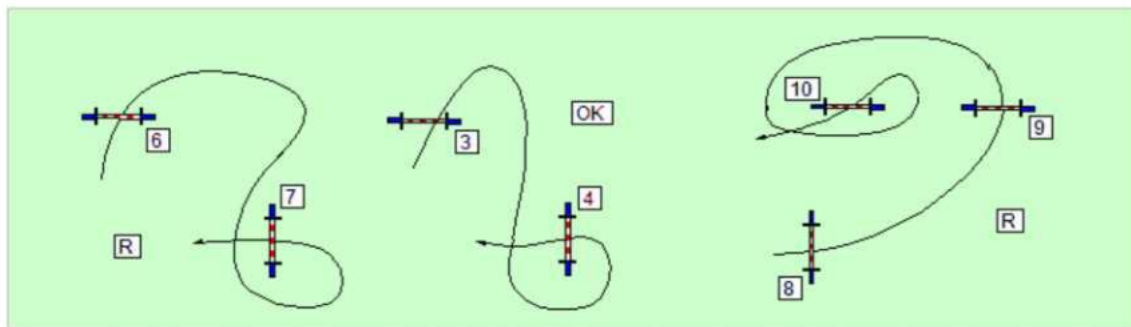

Agility Blues

Examples:

Példák:

- 1, 2. és 3. Rövid léptű és lassú kutyák a következő akadály megtagadási vonala előtt érnek földet, és rá tudnak fordulni. A hosszú léptű és a nagyon gyors kutyák a következő akadály megtagadási vonala előtt érnek földet, azonban a testfelépítésük vagy sebességük okán nem tudnak elfordulni a megtagadási vonal előtt.
4. Szélsőségesebb példa, de a kutya olyan területen ér földet, ahonnan nem tud ráfordulni a megfelelő akadályra = OK

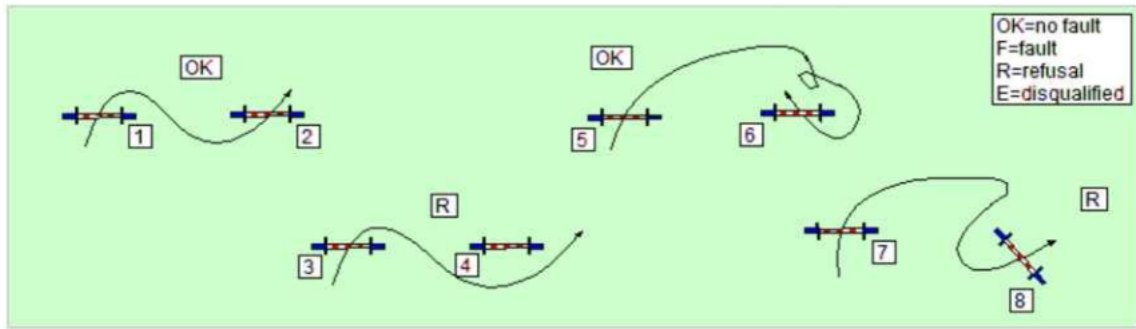
Agility Blues

Examples:

Példák:

1. A kutya a következő akadály megtagadási vonala után ér földet, és egynél többször keresztezi azt = megtagadás
2. A kutya a következő akadály megtagadási vonala után ér földet, és csak egyszer keresztezi azt = OK
3. A kutya a következő akadály (10) megtagadási vonala előtt ér földet és keresztezi azt = megtagadás

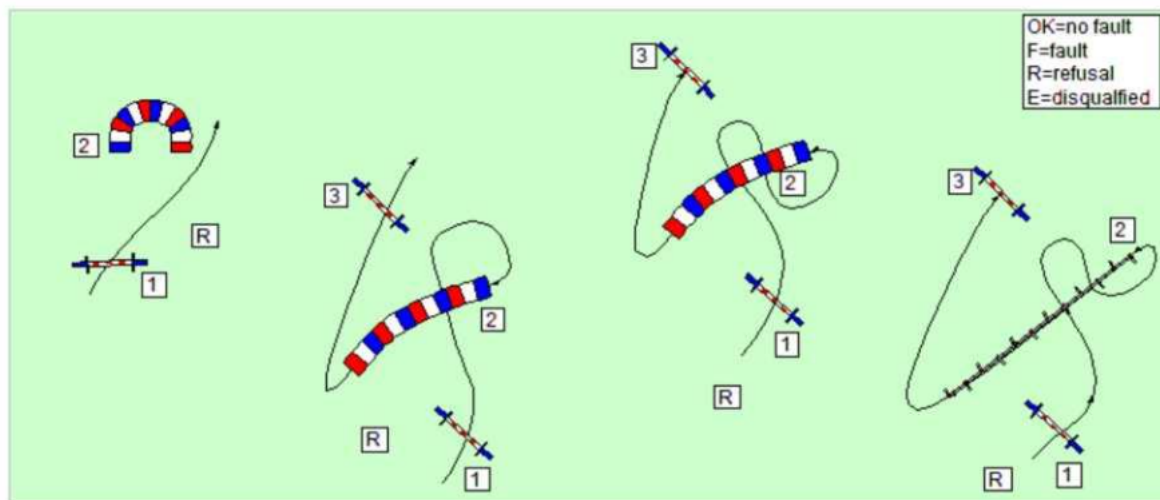

Agility Blues

Examples:

Példák:

1. A kutya a következő akadály megtagadási vonala után ér földet, és csak egyszer keresztezi azt = OK
2. A kutya a következő akadály megtagadási vonala után ér földet, és egynél többször keresztezi azt = megtagadás
3. A kutya a következő akadály megtagadási vonala után ér földet, és csak egyszer keresztezi azt = OK akkor is, ha a kutya a megtagadási vonal mögött megfordul maga körül.
4. A kutya a következő akadály megtagadási vonala előtt ér földet és keresztezi azt = megtagadás

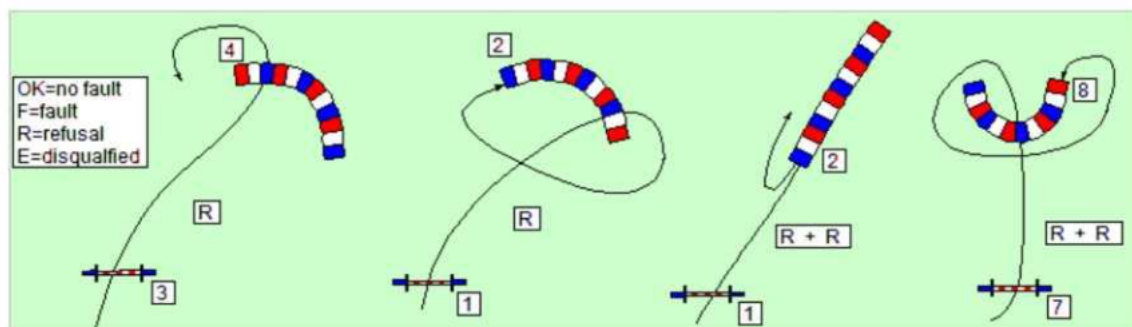
Agility Blues

Examples:

Példák:

1. A kutya a következő akadály (kúszó) megtagadási vonala előtt ér földet és keresztezi azt = megtagadás
2. A kutya a következő akadály (kúszó) megtagadási vonala után ér földet, átugrik rajta, majd bemegy = megtagadás (nem történik pályatévesztés miatti kizárás).
3. A kutya a következő akadály (kúszó) megtagadási vonala után ér földet, kétszer átugrik rajta, majd bemegy = megtagadás (nem megtagadás + megtagadás, hiszen a kutya csupán egyszer kísérli meg az akadály teljesítését, és nem történik pályatévesztés miatti kizárás).
4. A kutya a következő akadály (kúszó) megtagadási vonala után ér földet, kétszer áthalad rajta, majd bemegy = megtagadás (nem megtagadás + megtagadás, hiszen a kutya csupán egyszer kísérli meg az akadály teljesítését, és nem történik pályatévesztés miatti kizárás).

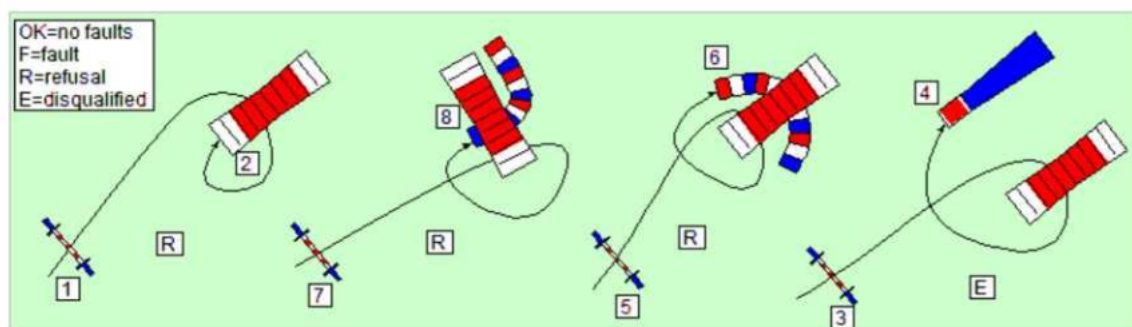

Agility Blues

Examples:

Példák:

1. és 2. A kutya a következő akadály (kúszó) megtagadási vonala előtt ér földet, egyszer keresztezi azt és átugrik az akadály felett, amelyet teljesítenie kellene = megtagadás (nem kizárás)
3. A kutya a helyes irányba megy be a kúszóba, kitolat (megtagadás), majd a megtagadási vonalat keresztezve elfut a kúszó mellett (2. megtagadás) = megtagadás + megtagadás
4. A kutya átugrik a kúszó felett (megtagadás), visszafordul, és keresztezi a kúszó megtagadási vonalát (2. megtagadás) = megtagadás + megtagadás

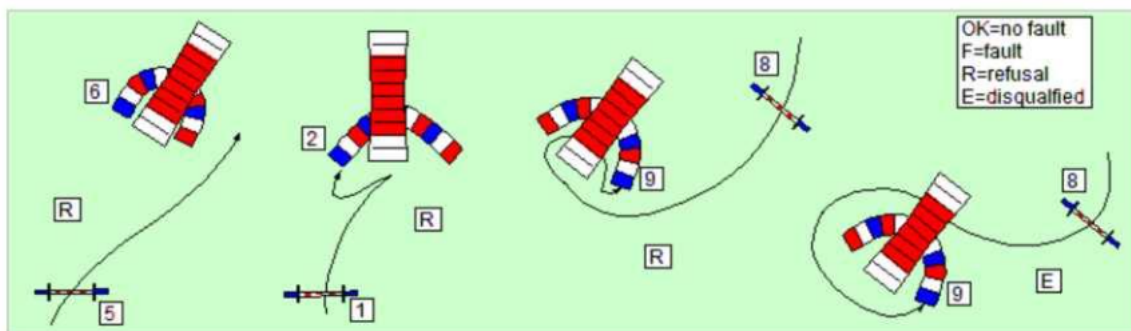

Agility Blues

Examples:

1. A kutya a következő akadály (palánk) megtagadási vonala előtt ér földet, egyszer keresztezi azt és elfut az akadály alatt, amelyet teljesítenie kellene = megtagadás (nem kizárás)
2. és 3. A kutya a következő akadály (kúszó) megtagadási vonala előtt ér földet, egyszer keresztezi azt és elfut egy olyan akadály (palánk) alatt, amelyet nem szabad teljesítenie. Ebben a helyzetben azonban, amelyet a bíró teremtett, a kutya ezt nem tudja elkerülni = megtagadás (nem kizárás).
4. A kutya a következő akadály (zsákos kúszó) megtagadási vonala előtt ér földet és elfut egy olyan akadály (palánk) alatt, amelyet nem szabad teljesítenie.

Agility Blues

Examples:

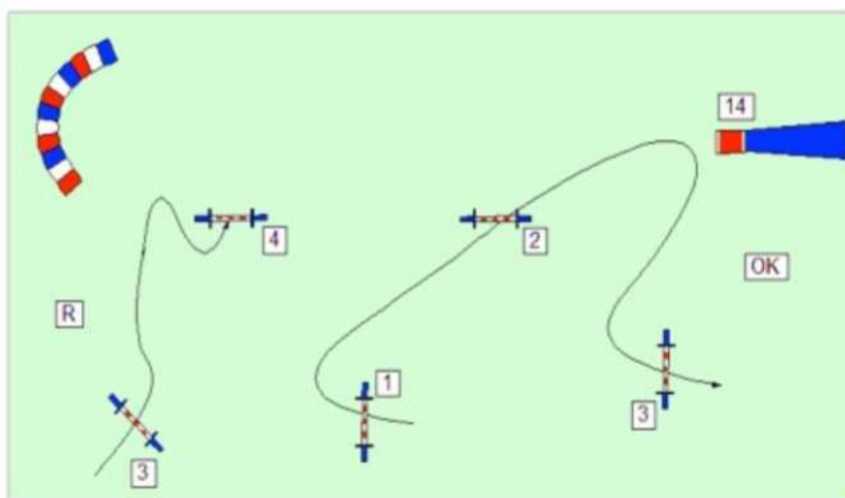
Példák:

1. A kutya a következő akadály (kúszó) megtagadási vonala előtt ér földet és keresztezi azt = megtagadás
2. A kutya a következő akadály (kúszó) megtagadási vonala előtt ér földet és a palánk felé haladva keresztezi azt = megtagadás (a kutya a palánk felé közeledve látja a kúszót)
3. A kutya a következő akadály (kúszó) megtagadási vonala mögött ér földet, egyszer keresztezi azt, és elfut egy olyan akadály (palánk) alatt, amelyet nem szabad teljesítenie. Ebben a helyzetben azonban, amelyet a bíró teremtett, a kutya ezt nem tudja elkerülni = megtagadás (nem kizárás).
4. A kutya a következő akadály (kúszó) megtagadási vonala mögött ér földet, nem keresztezi azt, és elfut egy olyan akadály (palánk) alatt, amelyet nem szabad teljesítenie = kizárás

Példák:

Megtagadás rossz akadály felé közeledés miatt.

1. A kutya a következő akadály (4) megtagadási vonala előtt ér földet és keresztezi azt = megtagadás
2. A kutya a következő akadály (3) megtagadási vonala előtt ér földet és keresztezi azt, miközben nem olyan területen van, ahonnan meg tudja közelíteni a megfelelő akadályt = OK

Ez a két helyzet egyértelmű,

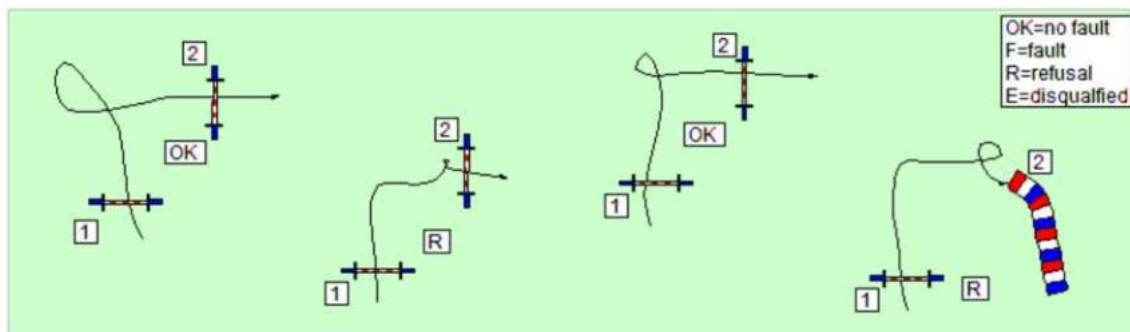
minden más esetet, amely a kettő közé esik, a bírónak az adott pillanatban kell eldöntenie.

Ha a kutya megáll vagy megfordul az „elrugaszkodási” területen, megtagadással kell büntetni.

Az elrugaszkodási terület nagysága a kutya természetétől függ. A rövid léptű kutyák esetében az elrugaszkodási terület automatikusan kisebb, mint a hosszú léptű kutyáknál. Ennek mértéke a bíró aktuális döntésének a függvénye az adott helyen és időben. A döntéshozatal során két vezérfonál hívható segítségül:

1. Ha a kutya az akadályhoz képest egy testhossznyi távolságon belülré fut, és nem teljesíti, az a megtagadás esete.
2. Ha a kutya megfordul, és a bíró azt gondolja: „miért nem rugaszkodott el a kutya?”, az a megtagadás esete.

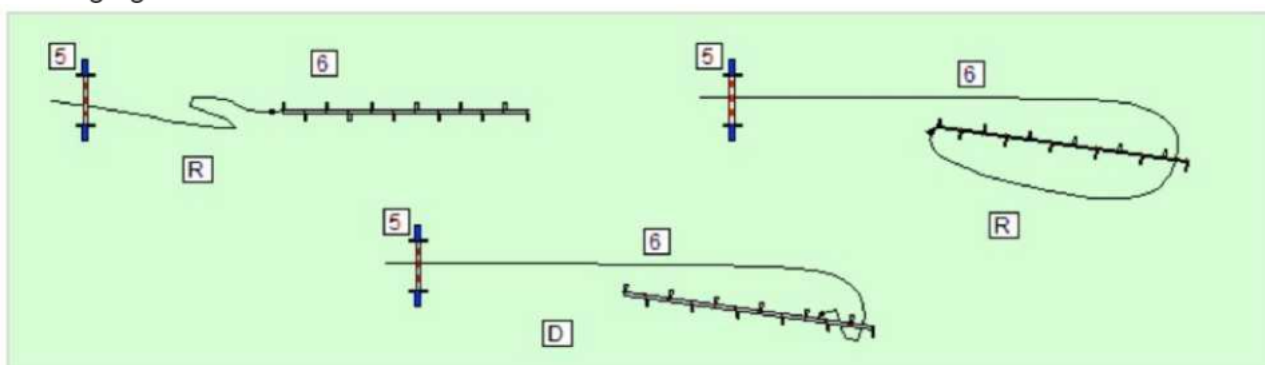

Agility Blues

Examples: Példák:

1. A kutya megpördül a második akadály elrugaszkodási területe előtt = OK
2. A kutya megpördül a következő akadály elrugaszkodási területén belül, amikor ugorhatna is = megtagadás
3. A kutya megpördül a második akadály elrugaszkodási területe előtt = OK
4. A kutya megpördül azon a területen, ahonnan elindulhatna a kúszóba (elrugaszkodás) = megtagadás

Examples:

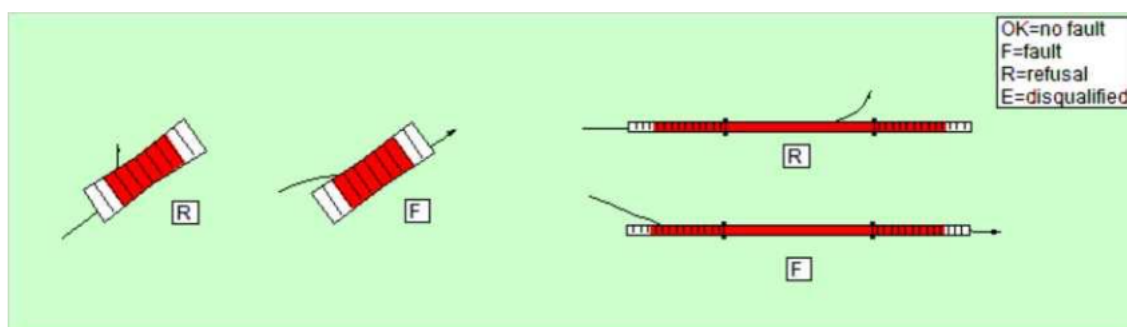
Példák:

1. Balra fent: a kutya megpördül a következő akadály elrugaszkodási területén belül, ahonnan elindulhatna a szlomba (elrugaszkodás) = megtagadás
2. Jobbra fent: helytelen bejárat (a kutya ezután a helyes bejáratához megy) = megtagadás
3. Lent: a kutya az akadályt (több, mint két kaput) a helytelen irányban teljesíti = kizárás

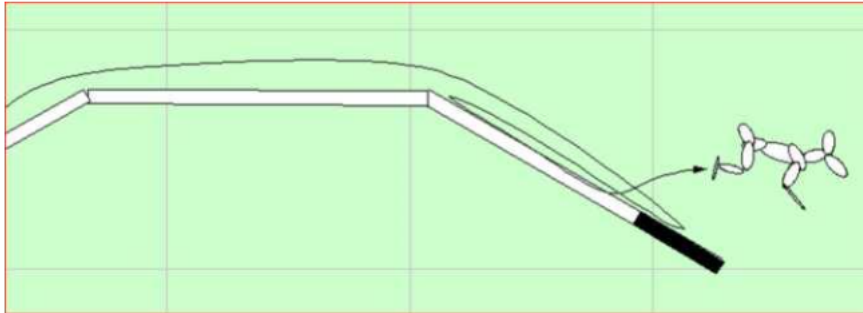
14.2 Kontaktzónák, megtagadások és hibák

Kontaktzónás akadályok esetében nem igazán működik a terület megtagadási vonal előtti és mögötti részre osztása, mert a helyzet egy kicsit más. A kutya még akkor is felugorhat az akadályra, amikor a megtagadási vonal mögött van – ez esetben ha a kutya érinti a fel-zónát, akkor nem büntethető.

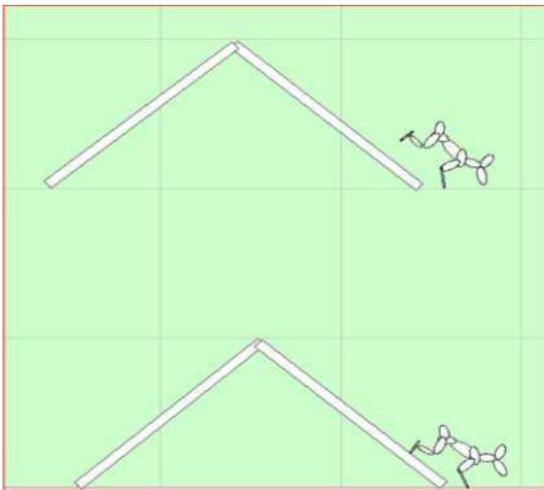
Íme néhány példa:

1. Érinti a fel-zónát, de leugrik a palánk közepe előtt = megtagadás
2. Átlépi a megtagadási vonalat, felugrik a palánkra, de nem lép bele a fel-zónába = hiba
3. Érinti a fel-zónát, de leugrik a palló fel-, vagy vízszintes szakaszáról = megtagadás
4. Átlépi a megtagadási vonalat, felugrik a pallóra, de nem lép bele a fel-zónába = hiba

A kutya nem lép bele a zónába, amikor leugrik az akadályról = hiba, akkor is, ha visszatolatás előtt érintette a kontaktzónát.

A kutya a palánkról lejövet érinti a lefelé oldalt négy lábbal. Ha ezután leugrik, mielőtt érintené a kontaktzónát, két lábbal a talajra érkeznek a hátsó lábaival pedig visszaesik a kontaktzónára = OK.

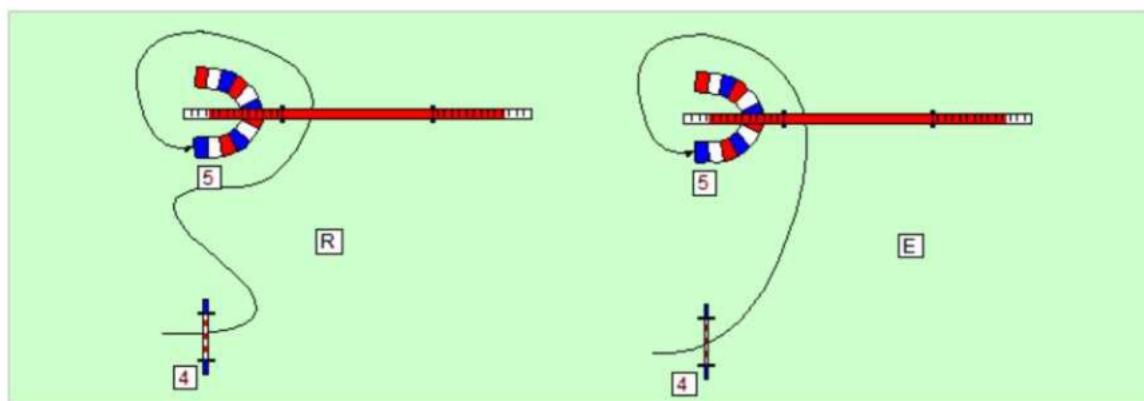
A kutya átugrik a palánk teteje felett és anélkül, hogy a lefelé vezető rámpát bármelyik lábával érintené, egyenesen a földre ugrik a két első lábával (még akkor is, ha a két hátsó lábával a kontaktzónára esik vissza) = kizárás.

Példák:

1. A kutya elmegy a hinta fel-zónája mellett, felugrik a hinta fel-oldalára (hiba), leugrik a rámpa másik oldalán (megtagadás), megkerüli a fel-oldalt, nem lép be a fel-zónába (hiba), a hinta további részét szabályosan teljesíti = hiba + megtagadás + hiba
2. A kutya elmegy a hinta fel-zónája mellett, átugrik a hinta pallóján (megtagadás), megkerüli a fel-oldalt, nem lép be a fel-zónába (hiba), a hinta további részét szabályosan teljesíti = megtagadás + hiba

Agility Blues

Agility Blues

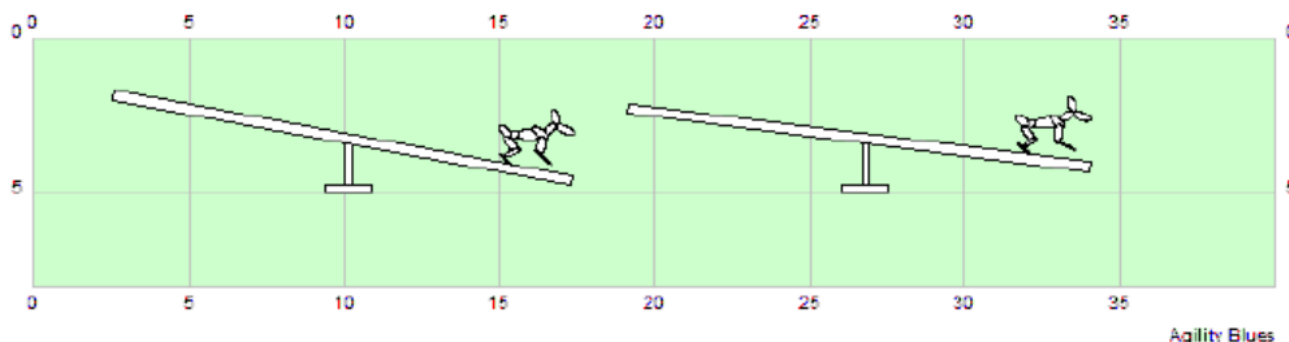
Examples:

Példák:

1. A kutya a következő akadály (kúszó) megtagadási vonala előtt ér földet és kétszer keresztezi a vonalat = megtagadás (kúszó megtagadása, de nem pályatévesztés a palló alatti áthaladásért)
2. A kutya a következő akadály (kúszó) megtagadási vonala előtt ér földet és rossz akadály alatt halad át = kizárás (nem a kúszó megtagadása)

14.3 Hintáról elszálló kutya bírálata

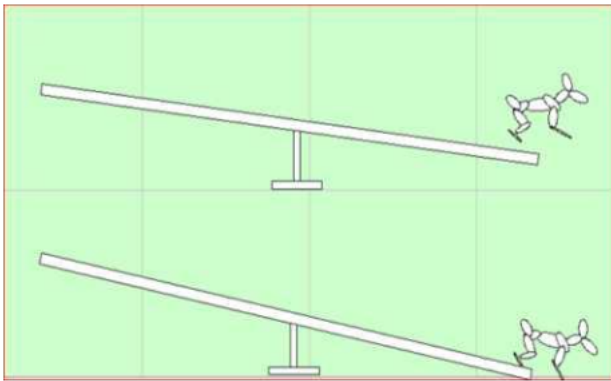
Az elszállók bírálata nem mindig könnyű feladat.

Agility Blues

- Balra: A hinta éppen érinti a talajt: a kutya a földre nyomja a hintát. Ha azonban még érintkeznek a hátsó lábak, amikor a hinta eléri a talajt = OK.
- Jobbra: Ezt a helyzetet nehezebb bírálni: a kutya szintén lenyomja a hintát, de nem lehet biztos abban, hogy a hinta valóban eléri a talajt, mielőtt az utolsó láb elhagyja a hintát. Ilyen esetben adja meg a kutya számára kedvezőbb lehetőséget.

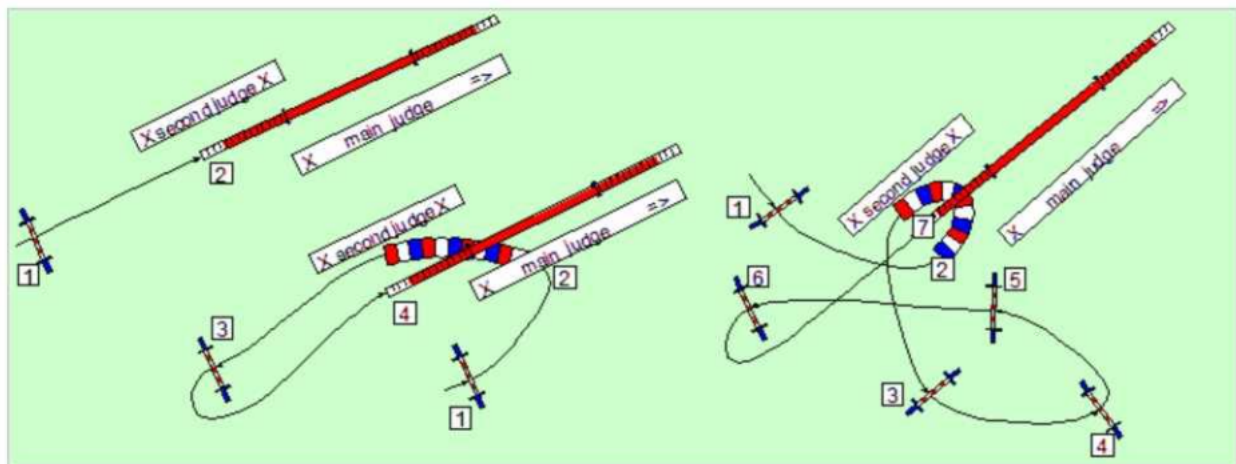
Balra: a kutya túl korán kezdi elhagyni, de úgy érkezik le, hogy két lába a hintán, kettő pedig előtte van = OK

Jobbra: a kutya túl korán kezdi elhagyni, és a talajra érkezik = hiba

14.4 Segédbíró a palló fel-oldalánál

Ha segédbíró is dolgozik a pályán, nem bírálhat mást, mint a palló fel-zónáját, valamint szükség esetén a palló feljáratának közvetlen környékét, miközben a kutya a pálya teljesítése során megközelíti a pallót.

Agility Blues

Mindkét bírónak tisztában kell lennie azzal, ki mit bírál:

1. Az a terület, amiért a segédbíró felel: a zóna bírálata, a kutya / akadály érintés és a megtagadások – mindez addig, amíg a kutya négy lábával a palló vízszintes szakaszára nem ér.
2. Ebben a situációban a segédbíró figyeli a második akadály kijáratát is (kukac — beleértve a kizárást is, amennyiben a kutya a kúszó kijáratába menne a negyedik akadály, a palló helyett).
3. Amennyiben a kúszó U-alakban hajlított, mint a 3-as példában, a segédbíró szintén bírálja a kúszó bejáratát is az előző pontokban említettek szerint.

15. Egyéb

15.1 Kizárások

Ring elhagyása:

- A kutya talál valamit a ringen kívül, amely kétségtelenül sokkal vonzóbb számára, mint a bentmaradás.
- A felvezető többször sikertelenül próbálta behívni a kutyát.

15.2 Megtagadások

Az a kutya, amelyet pályán (nem akadályon) való megállásért megtagadással büntettek, nem kaphat még egy megtagadást, amíg nem tesz legalább egy újabb lépést.

15.3 Indulás

Ha a kutya megtagadja az első akadályt, a felvezetőnek a megtagadást a kutya folyamatos mozgása mellett kell kijavítania.

Ha a felvezető a kutya újraindítása során újakezdi vagy megállítja a kutya természetes mozgását = kizárás

15.4 Újrafutás

Amikor újrafutásra van szükség, az alábbiakat kell szem előtt tartani:

- A kutya leállítására előtt szerzett hibák továbbra is érvényesek.
- A bíráló attól a ponttól folytatódik, ahol a kutyát előzőleg megállították.
- A pályautvonalat a megfelelő sorrendben kell teljesíteni a versenyző legjobb képessége szerint.
- A bíráló — döntése alapján — hibapontot adhat, amennyiben úgy érzékeli, hogy az újrafutás nem a felvezető legjobb képessége szerint zajlik.

